
VODIČ ZA PRIMJENU SMJERNICE 2.8. KODEKSA NOVINARA/KI CRNE GORE

Ovaj dokument je proizvod rada Tehničke
radne grupe za samoregulaciju, podržan od
strane Misije OEBS-a u Crnoj Gori

Organizacija za evropsku
bezbjednost i saradnju
Misija u Crnoj Gori

Autori:

Članovi/ce Tehničke radne grupe za samoregulaciju:

Jovičević Ilija

ombudsman dnevnog lista Dan

Jovović Mihailo

programski direktor ND Vijesti

Petričević Paula

ombudsmanka ND Vijesti i nedjeljnika Monitor

Spaić Aneta

članica Komisije za monitoring i žalbe Medijskog savjeta za samoregulaciju

Vojičić Branko

član Komisije za monitoring i žalbe Medijskog savjeta za samoregulaciju

Vujović Ranko

izvršni sekretar Medijskog savjeta za samoregulaciju

VODIČ ZA PRIMJENU SMJERNICE 2.8. KODEKSA NOVINARA/KI CRNE GORE

“Online mediji treba da definišu svoja interna pravila vezano za komentare trećih osoba. Ova pravila treba da imaju za cilj izbjegavanje nezakonitog i neetičkog sadržaja, uz puno poštovanje slobode izražavanja. Komentatori moraju biti upoznati sa ovim pravilima. Komentare na portalima moderira administrator, po ustanovljenim pravilima“

Etički kodeks novinara/ki Crne Gore

Smjernica 2.8.

SADRŽAJ

PREAMBULA	5
1 Pravila komentarisanja	5
2 Vrste moderiranja	6
3 Procedure	6
3.1. Registracija	6
3.2 Automatsko filtriranje.....	6
3.3 Prijava kršenja Pravila komentarisanja	6
4 Sankcije	7
4.1. Uklanjanje komentara.....	7
4.2. Privremena zabrana komentarisanja	7
4.3. Trajna zabrana komentarisanja.....	7

PREAMBULA

Ova pravila treba da omoguće suvislu, argumentovanu i zabavnu raspravu u kojoj se uvažava dostojanstvo svih učesnika, a kojom se doprinosi raspravi na temu otvorenu tekstem.

Ova pravila ustanovljavamo da bi zaštitili korisnike i medije od kršenja pravnih i etičkih normi. Kršenje ovih pravila povlači sankcije.

- 1) Pravila komentarisanja
- 2) Vrste moderiranja
- 3) Procedure
- 4) Sankcije

1 Pravila komentarisanja

- 1.1. Komentari ne smiju da sadrže govor mržnje¹ ili da budu diskriminatorni, niti da sadrže druge oblike očigledno nezakonitog sadržaja: prijetnje, propagiranje i zagovaranje nasilja, podsticanje svih vidova cyber kriminala², povrede intelektualne svojine, očigledno neosnovane optužbe, itd.
- 1.2. Komentari ne smiju da sadrže uvredljiv govor.

Pod uvredljivim govorom podrazumijeva se bezrazložan lični napad koji ne doprinosi raspravi od javnog interesa.
- 1.3. Komentari ne smiju da sadrže psovke i vulgarne izraze koji vrijeđaju javni moral.
- 1.4. Komentari ne smiju da sadrže reklamne ili promotivne materijale uključujući i linkove koji se odnose na: lične internet stranice i forume, istraživanja i upitnike, reklamne i aukcijske internet stranice koje se bave prodajom proizvoda.

Izuzetak od ovoga se odnosi na situacije u kojima linkovani sadržaj doprinosi kvalitetu rasprave.
- 1.5. Pri ocjeni prihvatljivosti komentara za objavljivanje voditi računa o tome da je pravo na privatnost obrnuto srazmjerno značaju javne djelatnosti koju neka osoba obavlja.
- 1.6. Učestalo ponavljanje komentara iste ili slične sadržine nije dozvoljeno.

---

¹ (...) zagovaranje, promocija ili podsticanje klevete, mržnje ili omalovažavanja osobe ili grupe osoba, kao i zlostavljanje, vrijeđanje, negativno stereotipiziranje, stigmatizacija ili prijetnje osobi ili grupi osoba kao i opravdavanje svih prethodno navedenih tipova izražavanja, a na osnovu rase, boje kože, jezika, vjere ili vjerovanja, nacionalne ili etničke pripadnosti, kao i porijekla, godina, invaliditeta, pola, roda, rodnog identiteta i seksualne orijentacije (...) (Generalna preporuka br. 15 o suzbijanju govora mržnje iz 2015. godine, Evropska komisija protiv rasizma i netolerancije, EKRI).

² Različiti oblici protivpravnog, nedozvoljenog ponašanja koji se vrše uz pomoć ili posredstvom kompjutera i koji podrazumijevaju: kompjutersku prevaru; finansijske krađe, prevare i zloupotrebe; krađe dobara; falsifikovanje podataka i dokumenata; vandalizam; sabotažu, hakerisanje i kompjutersku špijunažu (prilagođeno iz teksta Konvencije o računarskom kriminalu iz 2001. godine).

2 Vrste moderiranja

- 2.1. Predmoderacija – medij koji se odluči za ovaj vid moderacije u potpunosti je odgovoran za objavljeni sadržaj komentara.
- 2.2. Postmoderacija – medij koji se odluči za ovaj vid moderacije dužan je da nakon saznanja ili upozorenja („notice and take down“) u razumnom roku razmotri uklanjanje spornog komentara. Ukoliko ga ne ukloni, smatraće se odgovornim za sadržaj komentara.
- 2.3. Hibridna moderacija – predstavlja kombinaciju pred i post moderacije za komentarisane izuzetno osjetljivih tema.
- 2.4. Preporučuje se portalima da razmotre mogućnost zatvaranja opcije za komentarisane izuzetno osjetljivih tema.
- 2.5. Preporučuje se portalima da komentar bude objavljen u cjelosti ili da uopšte ne bude objavljen.

3 Procedure

3.1 Registracija

Portali koji se opredijele za post-moderiranje imaju obavezu registracije korisnika.

Za registraciju korisnika je potrebno tražiti ime i prezime korisnika ili korisničko ime i njegovu/njenu važeću imejl adresu.

Korisničko ime ne smije sadržati internet stranicu ili imejl adresu, kontakt informacije, tuđe lične podatke, psovke i druge sporne sadržaje.

3.2 Automatsko filtriranje

Portali su dužni da koriste softver za automatsko filtriranje neprimjerenih izraza.

Komentar na koji je moderator upozoren sistemom automatskog filtriranja smješta se u „karantin“ i predmet je pred-moderacije.

3.3 Prijava kršenja Pravila komentarisanja

Obrazac za prijavu kršenja pravila komentarisanja sadrži:

- Ime i prezime – opciono
- Kontakt (imejl, telefon) – obavezno
- Razlog prijavljivanja – obavezno

Komentare koje smatrate spornim prijavite klikom na ikonicu koja je sastavni dio komentara.

Obrazac za prijavu zbog neobjavljivanja komentara (kod predmoderiranja)

- Ime i prezime - fakultativno
- Kontakt (imejl, telefon)
- Sadržina neobjavljenog komentara

Obrazac za žalbu samoregulatornom tijelu na rad moderatora

- Ime i prezime
- Kontakt (imejl, telefon)
- Razlog (neobjavljivanje, objavljivanje, uklanjanje, neuklanjanje, zabrana komentarisanja, ...)

4 Sankcije

4.1. Uklanjanje komentara

Komentar koji nije u skladu sa Pravilima komentarisanja biće uklonjen.

4.2. Privremena zabrana komentarisanja

Učestalo kršenje Pravila komentarisanja može imati za posljedicu privremenu zabranu komentarisanja. Trajanje privremene zabrane portal određuje svojim internim pravilima.

4.3. Trajna zabrana komentarisanja

Naročito teško kršenje Pravila komentarisanja (kršenje smjernice 1.1.) može imati za posljedicu trajnu zabranu komentarisanja tom korisniku.

Organizacija za evropsku
bezbjednost i saradnju
Misija u Crnoj Gori